

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ (ДПС)

Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55

E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

Від 12.08 2026 р. № 916/2/99-00-21-01-01-02 На № _____ від _____ 20____ р.

Комітет Верховної Ради
України з питань фінансів,
податкової та митної політики

Міністерство фінансів України
(код згідно з ЄДРПОУ 00013480)

Державна податкова служба України відповідно до звернення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики від 31.07.2026 № 04-32/10-2026/181826 (вх. ДПС № 645/2 від 31.07.2026) та листа Міністерства фінансів України від 05.08.2026 № 11310-09-62/22191 (вх. ДПС № 736/4 від 06.08.2026) розглянула питання щодо застосування окремих норм податкового законодавства України та надає відповіді.

Розміщення таких відповідей на Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі (далі – ЗІР) за винятком аналогічних відповідей на запитання, які вже розміщено в ЗІР, буде здійснено в належній рубриці в загальному порядку, встановленому для такого розміщення, за покликанням: <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/>.

Додаток: на 8 арк. в 1 прим.

Заступник Голови

Теодозія ЧЕРНЕЦЬКА

Дубровіна Олена 247 35 55
Катишева Наталія 521 39 65
Колесник Галина 247 35 70
Штець Олена 272 50 53
Капустіна Наталія 247 81 61
Ляшко Юрій 247 33 62

Документ СЕД ДПС від 12.08.2026 № 916/2/99-00-21-01-01-02
Підписувач: Чернецька Теодозія Юріївна
Сертифікат: 4AF212836405D990400000077E63C007BE6EA00
Дієний з: 19.11.2025 по 18.11.2027

К
Державна податкова служба України
916/2/99-00-21-01-01-02 від 12.08.2026

1. «Ситуація: ТОВ здійснює продаж належних йому корпоративних прав в інших підприємствах (крім акцій). Відповідно до підпункту 196.1.1 пункту 196.1 статті 196 Податкового кодексу України такі операції не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість.

Питання 1: Чи підлягає відображенню в податковій декларації з ПДВ операція з продажу корпоративних прав, та в якому порядку вона має бути відображена?

Питання 2: Чи виникає у ТОВ-продавця обов'язок щодо розподілу сум податкового кредиту та нарахування податкових зобов'язань відповідно до статті 199 ПКУ?»

Відповідь на питання 1: Операції, що не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість (далі – ПДВ) (в тому числі операції з продажу корпоративних прав), відображаються у рядку 5 податкової декларації з ПДВ, а також у таблиці 1 додатка 4 до такої декларації.

Відповідь на питання 2: У разі якщо придбані платником податку з ПДВ товари/послуги, необоротні активи частково використовуються в оподатковуваних, а частково – в неоподатковуваних ПДВ операціях (в тому числі в операціях з постачання (продажу) корпоративних прав, які не є об'єктом оподаткування ПДВ), то у платника податку виникає обов'язок щодо визначення частки використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях та нарахування податкових зобов'язань з ПДВ за правилами, встановленими пунктом 199.1 статті 199 Податкового кодексу України (далі – Кодекс).

2. «Ситуація: Резидент має судове рішення від 18.03.2023, яке набрало законної сили, про стягнення заборгованості з нерезидента на свою користь.

Станом на дату звернення резидент не звертався до органу примусового виконання рішень із заявою про виконання зазначеного судового рішення.

Питання 1: Чи має право резидент віднести зазначену заборгованість до витрат, і якщо так, то в якому звітному періоді?

Питання 2: Чи відповідає така заборгованість ознакам безнадійної відповідно до підпункту 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 ПКУ?»

Відповідь на питання 1 та 2: Рішення іноземного суду визнається і виконується в Україні, якщо його визнання та виконання передбачене міжнародним договором України або за принципом взаємності у відносинах з іноземною державою, рішення суду якої має виконуватись в Україні.

Відповідно до частини першої статті 81 Закону України від 23 червня 2005 року № 2709-IV «Про міжнародне приватне право» (далі – Закон № 2709) в Україні можуть бути визнані та виконані рішення іноземних судів у справах, що виникають з цивільних, трудових, сімейних та господарських правовідносин, вироки іноземних судів у кримінальних провадженнях у частині, що стосується

відшкодування шкоди та заподіяних збитків, а також рішення іноземних арбітражів та інших органів іноземних держав, до компетенції яких належить розгляд цивільних і господарських справ, що набрали законної сили, крім випадків, передбачених частиною другою цієї статті.

В Україні не можуть бути визнані та виконані рішення іноземних судів у справах щодо стягнення заборгованості з підприємства оборонно-промислового комплексу на користь юридичної особи держави-агресора та/або держави-окупанта або юридичної особи з іноземними інвестиціями чи іноземного підприємства держави-агресора та/або держави-окупанта (частина друга статті 82 Закон № 2709).

Принципи виконання рішень іноземних судів регламентує розділ XII Закону України від 02 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження».

Ознаки безнадійної заборгованості для цілей застосування положень Кодексу визначено підпунктом 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Кодексу.

Відповідно до підпункту 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Кодексу безнадійна заборгованість – заборгованість, що відповідає одній з таких ознак:

а) заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув строк позовної давності;

б) прострочена заборгованість померлої фізичної особи, за відсутності у неї спадкового майна, на яке може бути звернено стягнення;

в) прострочена заборгованість осіб, які у судовому порядку визнані безвісно відсутніми, оголошені померлими;

г) прострочена понад 180 днів заборгованість особи, розмір сукупних вимог кредитора за якою не перевищує мінімально встановленого законодавством розміру безспірних вимог кредитора для порушення провадження у справі про банкрутство, а для фізичних осіб - заборгованість, що не перевищує 25 відсотків мінімальної заробітної плати (у розрахунку на рік), встановленої на 1 січня звітного податкового року (у разі відсутності законодавчо затвердженої процедури банкрутства фізичних осіб);

д) актив у вигляді корпоративних прав або не боргових цінних паперів, емітента яких визнано банкрутом або припинено як юридичну особу у зв'язку з його ліквідацією;

е) сума залишкового призового фонду лотереї станом на 31 грудня кожного року;

є) прострочена заборгованість фізичної або юридичної особи, не погашена внаслідок недостатності майна зазначеної особи, за умови, що дії щодо примусового стягнення майна боржника не призвели до повного погашення заборгованості;

ж) заборгованість, стягнення якої стало неможливим у зв'язку з дією обставин непереборної сили, стихійного лиха (форс-мажорних обставин), підтверджених у порядку, передбаченому законодавством;

з) заборгованість суб'єктів господарювання, визнаних банкрутами у встановленому законом порядку або припинених як юридичні особи у зв'язку з їх ліквідацією;

и) заборгованість фізичної особи, яка залишилася непогашеною перед іпотекодержателем після здійснення згідно із статтею 36 Закону України "Про іпотеку" звернення стягнення на предмет іпотеки шляхом позасудового врегулювання на підставі договору, якщо законом або договором передбачено, що після завершення такого позасудового врегулювання будь-які наступні вимоги іпотекодержателя щодо виконання боржником - фізичною особою основного зобов'язання є недійсними;

і) заборгованість особи за договором про споживчий кредит або іншим договором, анульована згідно з пунктами 12 і 16 розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 15 листопада 2016 року № 1734-VII «Про споживче кредитування».

Отже, заборгованість вважатиметься безнадійною у разі її відповідності одній з ознак, наведених у підпункті 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Кодексу, та підтверджена належним чином оформленими первинними документами.

Підпунктом 134.1.1 пункту 134.1 статті 134 Кодексу встановлено, що об'єктом оподаткування податком на прибуток є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які визначені відповідними положеннями Кодексу.

У разі наявності дебіторської заборгованості щодо якої існує невпевненість її погашення боржником платник формує резерв сумнівних боргів.

При списанні дебіторської заборгованості визнаються податкові різниці відповідно до пункту 139.2 статті 139 Кодексу.

Згідно з підпунктом 139.2.1 пункту 139.2 статті 139 Кодексу фінансовий результат до оподаткування збільшується:

на суму витрат на формування резерву сумнівних боргів або резерв очікуваних кредитних збитків (зменшення корисності активів) відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму витрат від списання дебіторської заборгованості понад суму резерву сумнівних боргів або понад резерв очікуваних кредитних збитків (зменшення корисності активів).

Відповідно до підпункту 139.2.2 пункту 139.2 статті 139 Кодексу фінансовий результат до оподаткування зменшується:

на суму коригування (зменшення) резерву сумнівних боргів або резерв очікуваних кредитних збитків (зменшення корисності активів), на яку збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму списаної дебіторської заборгованості (у тому числі за рахунок створеного резерву сумнівних боргів або резерв очікуваних кредитних збитків

(зменшення корисності активів), що відповідає ознакам, визначеним підпунктом 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Кодексу.

Отже, при списанні дебіторської заборгованості, яка відповідає ознакам, встановленим підпунктом 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Кодексу за рахунок створеного резерву сумнівних боргів, фінансовий результат до оподаткування згідно з підпунктом 139.2.1 пункту 139.2 статті 139 Кодексу підлягає збільшенню на суму витрат понад суму резерву сумнівних боргів.

У разі списання дебіторської заборгованості, яка відповідає ознакам, встановленим підпунктом 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Кодексу, щодо якої не створено резерв сумнівних боргів, фінансовий результат до оподаткування згідно з підпунктом 139.2.1 пункту 139.2 статті 139 Кодексу підлягає збільшенню на суму списаної заборгованості.

Фінансовий результат до оподаткування зменшуватиметься відповідно до підпункту 139.2.2 пункту 139.2 статті 139 Кодексу на суму списаної дебіторської заборгованості (у тому числі за рахунок створеного резерву сумнівних боргів), яка відповідає ознакам, наведеним у підпункті 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Кодексу.

Водночас зазначаємо, що списання дебіторської заборгованості здійснюється відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

Регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку, затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності (частина друга статті 6 Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі – Закон № 996)).

Отже, питання порядку списання дебіторської заборгованості та формування витрат у бухгалтерському обліку належать до компетенції Міністерства фінансів України.

Водночас зазначаємо, що кожен конкретний випадок податкових взаємовідносин, у тому числі і тих, про які йдеться у даній ситуації, потребує аналізу документів та матеріалів, зокрема, договорів, що дозволяють ідентифікувати предмет ситуації більш детально.

3. «Ситуація: ТОВ виплачує дохід фізичній особі – резиденту України.

Відповідно до норм Податкового кодексу України такий дохід є об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб, однак згідно з положеннями міжнародного договору України про уникнення подвійного оподаткування він звільняється від оподаткування ПДФО в Україні.

Питання: Чи підлягає такий дохід оподаткуванню військовим збором, якщо відповідно до міжнародного договору він звільняється від оподаткування податком на доходи фізичних осіб в Україні?»

Відповідь: Щодо поширення на військовий збір норм конвенцій між урядом України і урядом іншої країни про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження податкових ухилень (далі – Конвенція).

Загалом всі конвенції мають статтю «Податки, на які поширюється Конвенція».

Конвенціями передбачено, що податками, на які поширюється ця Конвенція, в Україні є:

«податок на прибуток (доходи) підприємств»;

«прибутковий податок з громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства» або «податок на доходи фізичних осіб».

В конвенціях також зазначається, що дія конвенцій поширюється також на будь-які ідентичні або подібні по суті податки, які стягуються однією з Договірних Держав після дати підписання цієї Конвенції, на додаток до існуючих податків або замість них.

На сьогодні ідентичним прибутковому податку з громадян є податок на доходи фізичних осіб, який відповідно до Бюджетного кодексу України розподіляється між місцевим та державним бюджетом України.

Пунктом 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу встановлено, що тимчасово, до набрання чинності рішенням Верховної Ради України про завершення реформи Збройних Сил України, встановлюється військовий збір.

Згідно з підпунктом 1 підпункту 1.2 пункту 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу визначено, що для платників, зазначених у підпункті 1.1 цього пункту (тобто платників податку – фізичних осіб) об'єктом оподаткування військовим збором є доходи, передбачені статтею 163 Кодексу, зокрема, загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід.

Звільняються від оподаткування збором доходи, що згідно з розділом IV Кодексу та підрозділом 1 цього розділу не включаються до загального оподаткованого доходу фізичних осіб (не підлягають оподаткуванню, оподатковуються за нульовою ставкою), крім доходів, зазначених у підпункті 165.1.36 пункту 165.1 статті 165, підпункти 3 і 4 пункту 170.13¹ статті 170 Кодексу та пункту 14 підрозділу 1 цього розділу (пункт 1.7 пункту 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу).

Статтею 29 Бюджетного кодексу України визначено перелік доходів, що включаються до складу доходів Державного бюджету України, відповідно до пункту 29.2 статті 29 якого військовий збір, що сплачується (перераховується) згідно з пунктом 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу, належить до доходів загального фонду Державного бюджету України.

Враховуючи викладене, військовий збір не є ідентичним або подібним по суті прибутковому податку з громадян або податку на доходи фізичних осіб, а отже не підпадає під дію конвенцій. Крім того, відповідно до пункту 1.7 пункту 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу відсутня норма звільнення від оподаткування військовим збором доходів, що відповідно до міжнародних договорів звільняються від оподаткування податком на доходи фізичних осіб.

Також наголошуємо, що будь-які висновки щодо оподаткування конкретних операцій платників податків можуть надаватися за результатами детального вивчення умов і суттєвих обставин здійснення відповідних господарських операцій, а також вивчення всіх первинних документів, згідно з якими відбувалося оформлення таких операцій.

4. «Ситуація: Резидент Дія Сіті – платник податку на прибуток підприємств на особливих умовах у 2025 році надав замовнику послуги. У 2026 році сторони домовилися:

про зменшення вартості наданих послуг;

про анулювання акта наданих послуг у зв'язку з виявленням порушень при їх наданні.

Питання: Чи впливають зазначені операції на визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств на особливих умовах у 2025 або 2026 році?»

Відповідь: Відповідно до підпункту 14.1.282¹ пункту 14.1 статті 14 Кодексу резидент Дія Сіті – платник податку, що сплачує податок на прибуток підприємств на особливих умовах (далі – резидент Дія Сіті – платник податку на особливих умовах), – резидент Дія Сіті, який у порядку, передбаченому пунктом 141.10 Кодексу, обрав або перейшов на відповідний режим оподаткування. Резиденти Дія Сіті, які не обрали (не перейшли) на відповідний режим оподаткування, сплачують податок на прибуток підприємств на загальних підставах і вважаються резидентами Дія Сіті, що не є платниками податку на особливих умовах.

Під час провадження діяльності резидентами Дія Сіті – платниками податку на особливих умовах відповідно до Закону України від 15 липня 2021 року № 1667-IX «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» ставка податку встановлюється у розмірі 9 відсотків бази оподаткування, визначеної відповідно до положень пункту 135.2 статті 135, пункту 137.10 статті 137 та пункту 141.9¹ (крім підпунктів 141.9¹.3 і 141.9¹.4) статті 141 Кодексу (пункт 136.8 статті 136 Кодексу).

Резиденти Дія Сіті – платники податку на особливих умовах самостійно визначають суму податку, що підлягає сплаті до бюджету. Податок, що підлягає сплаті до бюджету резидентами Дія Сіті – платниками податку на особливих умовах, визначається з урахуванням положень, передбачених пунктом 135.2 статті 135 Кодексу, пунктом 137.10 статті 137 Кодексу та пунктом 141.9¹ статті 141 Кодексу. Резиденти Дія Сіті – платники податку на особливих умовах не визначають окремо об'єкт оподаткування, передбачений підпунктом 134.1.1 пункту 134.1 статті 134 Кодексу (підпункт 137.10.1 пункту 137.10 статті 137 Кодексу).

Згідно з пунктом 135.2 статті 135 Кодексу базою оподаткування операцій резидента Дія Сіті – платника податку на особливих умовах є грошове вираження об'єкта оподаткування, розрахованого за правилами, визначеними пунктом 135.2 статті 135 та підпунктом 141.9¹.3 пункту 141.9¹ статті 141 Кодексу. У разі здійснення операцій, які є об'єктом оподаткування, у формі, відмінній від

грошової, базою оподаткування є вартість такої операції, визначена на рівні не нижче звичайної ціни.

Відповідно до підпункту 135.2.1.10 підпункту 135.2.1 пункту 135.2 статті 135 Кодексу база оподаткування резидентів Дія Сіті – платників податку на особливих умовах визначається, зокрема, як сума вартості майна (робіт, послуг), наданих особі, що не є резидентом Дія Сіті - платником податку на особливих умовах, за договором, який передбачає виплату компенсації вартості такого майна (робіт, послуг), крім продажу (надання) майна (робіт, послуг) після отримання оплати або за умови, що зарахування коштів від такого продажу (надання) на рахунки резидента Дія Сіті – платника податку на особливих умовах, відкриті в українських банках, здійснюється протягом 365 календарних днів, наступних за днем:

а) митного оформлення продукції, якщо предметом операції є експорт (вивезення з України) майна;

б) передачі ризиків, пов'язаних з правом власності на майно, якщо предметом операції є реалізація майна на території України або майна, що перебуває за кордоном, без його ввезення та вивезення;

в) оформлення в письмовій формі (у паперовому або електронному вигляді) акта, рахунка (інвойсу) або іншого документа, що засвідчує їх надання, якщо предметом операції є надання робіт, послуг, прав інтелектуальної власності та/або інших майнових або немайнових прав;

г) отримання від особи, яка за дорученням резидента Дія Сіті - платника податку на особливих умовах здійснює реалізацію його майна (робіт, послуг) шляхом надання доступу через електронний інтерфейс, надання технічних, організаційних, інформаційних та інших можливостей з використанням інформаційних технологій і систем для встановлення контактів та укладення угод між продавцями і покупцями, звіту про обсяги та вартість реалізованих за дорученням резидента Дія Сіті - платника податку на особливих умовах майна (робіт, послуг), крім випадків, якщо у рахунках (квитанціях), наданих такою особою покупцям (замовникам), визначено перелік майна (робіт, послуг) та їх фактичного постачальника. Для цілей цього підпункту база оподаткування визначається виходячи з вартості реалізації майна (робіт, послуг), але не нижче їх звичайної ціни. У разі якщо вартість майна (робіт, послуг) визначена в іноземній валюті, вона перераховується у гривні за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим Національним банком України на дату передачі майна (надання робіт, послуг). Положення цього підпункту не поширюються на операції резидента Дія Сіті – платника податку на особливих умовах з платниками податку на прибуток підприємств та неприбутковими організаціями, визначеними пунктом 133.4 статті 133 Кодексу.

При цьому, відповідно до підпункту 137.10.4.4. підпункту 137.10.4 пункту 137.10 статті 137 Кодексу податкові зобов'язання визначаються у податковій декларації, що подається за результатами податкового (звітного) року, протягом якого за операціями, що є об'єктом оподаткування відповідно до підпункту 141.9¹.2 пункту 141.9¹ статті 141 Кодексу, відбулася одна з таких подій, зокрема

сплив 365-денний строк (або строк, визначений у висновку центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику економічного розвитку, на перевищення строків розрахунків, визначених законодавством) з дня виплати коштів та/або передачі майна (у тому числі за кордон), якщо такі кошти чи майно залишаються неповернутими або платник податку не отримав у рахунок сплачених коштів майно чи результати виконаних робіт (наданих послуг), або в оплату наданих майна, робіт, послуг кошти (не провів залік зустрічних вимог, внаслідок якого припиняється зобов'язання платника податку із сплати коштів або вивезення майна за кордон);

Отже, у разі якщо реалізований резидентом Дія Сіті – платником податку на особливих умовах товар у строк 365 днів не був оплачений, то сума вартості такого товару збільшує базу оподаткування платника податку – резидента Дія Сіті – платника податку на особливих умовах.

При цьому, у разі, якщо зменшення вартості товару здійснилося протягом строку в 365 днів, та розрахунок після закінчення терміну не був здійснений, то така операція збільшує базу оподаткування, виходячи з нової ціни наданих послуг.

Розрахунок податку на операції резидента Дія Сіті – платника податку на особливих умовах здійснюється у Додатку ДІА до Декларації (далі – Додаток ДІА).

Додаток ДІА заповнюється до рядка 06.3 ДІА Декларації, що містить розрахунок податку на операції резидента Дія Сіті – платника податку на особливих умовах, який складається платниками податку, які здійснюють, зокрема, операції, що підлягають оподаткуванню згідно з пунктом 135.2 статті 135, пунктом 137.10 статті 137 та пунктом 141.9¹ статті 141 Кодексу.

Вартість майна (робіт, послуг) наданих особі, що не є резидентом Дія Сіті – платником податку на особливих умовах, за договором який передбачає виплату компенсації вартості такого майна (робіт, послуг), за умови, що зарахування коштів від такого продажу (надання) на рахунки резидента Дія Сіті – платника податку на особливих умовах, здійснюється до такого продажу (надання) або протягом 365 календарних днів, наступних за днем, визначеним у підпункті 135.2.1.10 підпункту 135.2.1 пункту 135.2 статті 135 Кодексу вказується у рядку 24.3 Додатка ДІА, який включається до рядка 24 Додатка ДІА.

Вартість майна (робіт, послуг) наданих особі, що не є резидентом Дія Сіті – платником податку на особливих умовах, виплата за якими здійснюється після закінчення терміну в 365 днів вказується у рядку 24.2 Додатка ДІА.

При визначенні вартості наданих платником майна (робіт, послуг), яка підлягає оподаткуванню і вказується у рядку 25 Додатка ДІА, враховується тільки показник рядка 24.2 Додатка ДІА.

Тобто, у разі якщо ціна послуги протягом 365 днів змінилась і не була оплачена у вказаний строк, то її нова сума вказується у рядку 24.2 Додатка ДІА і приймає участь у формуванні рядка 25 Додатка ДІА.

У разі якщо протягом строку в 365 днів операція була анульована, то об'єкт оподаткування резидента Дія Сіті – платника податку на особливих умовах не виникає.

5. «Ситуація: Протягом 2025 року ТОВ придбавало товари у нерезидента за ціною, визначеною договором. Наприкінці 2025 року нерезидент надав ТОВ кредит-ноту (знижку на вартість товару). При цьому аркуші коригування до митних декларацій на ввезені товари не оформлювалися. Операції з таким нерезидентом є контрольованими.

Питання 1: Яку суму контрольованої операції (з урахуванням кредит-ноти чи без її урахування) ТОВ повинно відобразити у графі 20 Додатка до Звіту про контрольовані операції за 2025 рік?

Питання 2: Яку ціну контрольованої операції (з урахуванням кредит-ноти чи без її урахування) необхідно порівнювати з ціною, визначеною за принципом «втягнутої руки», для цілей застосування пункту 140.5.2 статті 140 ПКУ?»

Відповідь на питання 1: Підпунктом 44.1 статті 44 Кодексу встановлено, що для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, інформації, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством.

Частиною першою статті 1 Закону № 996 із змінами та доповненнями встановлено, що господарська операція – дія або подія, яка викликає зміни в структурі активів та зобов'язань, власному капіталі підприємства.

Згідно з частиною другою статті 3 Закону № 996 податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку.

Частиною першою статті 9 Закону № 996 визначено, що підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи.

Статтею 4 Закону № 996 встановлено, що бухгалтерський облік та фінансова звітність ґрунтуються на таких принципах, зокрема, повне висвітлення – фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі; превалювання сутності над формою – операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми.

Форма та Порядок складання Звіту затверджені наказом Міністерства фінансів України від 18.01.2016 № 8, зі змінами (далі – Порядок № 8).

Відповідно до пункту 24 розділу IV Порядку № 8 у графі 20 зазначається загальна вартість контрольованої операції (за вирахуванням непрямих податків) у гривнях, за якою відповідна операція відображена в бухгалтерському обліку платника податку.

Враховуючи викладене, ТОВ у графі 20 Додатка до Звіту про контрольовані операції за 2025 рік повинно відобразити загальну вартість контрольованої

операції, за якою відповідна операція відображена в бухгалтерському обліку платника податку тобто з урахуванням кредит-ноти.

Відповідь на питання 2: Згідно з підпунктом 39.1.1 пункту 39.1 статті 39 Кодексу платник податку, який бере участь у контрольованій операції, повинен визначати обсяг його оподатковуваного прибутку відповідно до принципу «витягнутої руки» (об'єкта оподаткування – у випадках, якщо застосування принципу «витягнутої руки» передбачено Кодексом або міжнародними договорами).

Відповідно до підпункту 39.2.2.10 підпункту 39.2.2 пункту 39.2 статті 39 Кодексу якщо фактичні умови здійсненої контрольованої операції не відповідають умовам укладеного (письмового) договору та/або фактичні дії сторін контрольованої операції і фактичні обставини її проведення відрізняються від умов такого договору, комерційні та/або фінансові характеристики контрольованої операції для цілей трансфертного ціноутворення визначаються згідно з фактичними діями сторін операції та фактичними умовами її проведення.

Підпунктом 39.3.2.1 підпункту 39.3.2 пункту 39.3 статті 39 Кодексу встановлено, що відповідність умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки» визначається за допомогою застосування методу трансфертного ціноутворення, який є найбільш доцільним до фактів та обставин здійснення контрольованої операції, крім випадків, коли Кодексом визначені вимоги щодо обов'язковості застосування конкретного методу встановлення відповідності умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки» для контрольованих операцій певного виду.

Найбільш доцільний метод трансфертного ціноутворення обирається з урахуванням таких критеріїв:

- доцільності обраного методу відповідно до характеру контрольованої операції, що визначається, зокрема, на основі результатів функціонального аналізу контрольованої операції (з урахуванням виконуваних функцій, використовуваних активів і понесених ризиків);

- наявності повної та достовірної інформації, необхідної для застосування обраного методу та/або методів трансфертного ціноутворення;

- ступеня зіставності між контрольованими і неконтрольованими операціями, включаючи надійність коригувань зіставності, якщо такі застосовуються, які можуть використовуватися для усунення розбіжностей між такими операціями.

Платник податку з урахуванням зазначених критеріїв використовує будь-який метод, який він вважає найбільш доцільним, однак у разі, якщо існує можливість застосування і методу порівняльної неконтрольованої ціни, і будь-якого іншого методу, застосовується метод порівняльної неконтрольованої ціни.

Підпунктом 39.5.4.1 підпункту 39.5.4 пункту 39.5 статті 39 Кодексу визначено, що у разі застосування платником податків під час здійснення контрольованих операцій умов, що не відповідають принципу «витягнутої руки», та/або не відповідають розумній економічній причині (діловій меті), платник податків має право самостійно провести коригування ціни

контрольованої операції і сум податкових зобов'язань за умови, що це не призведе до зменшення суми податку, що підлягає сплаті до бюджету, розрахувавши свої податкові зобов'язання відповідно до:

максимального значення діапазону цін (рентабельності), якщо ціна/показник рентабельності контрольованої операції була вище максимального значення діапазону цін (рентабельності); та/або

мінімального значення діапазону цін (рентабельності), якщо ціна/показник рентабельності контрольованої операції була нижче мінімального значення діапазону цін (рентабельності).

Згідно з пунктом 140.5 статті 140 Кодексу фінансовий результат податкового (звітного) періоду збільшується:

на суму перевищення ціни, визначеної за принципом «витягнутої руки», над договірною (контрактною) вартістю (вартістю, за якою відповідна операція повинна відображатися при формуванні фінансового результату до оподаткування згідно з правилами бухгалтерського обліку) реалізованих товарів (робіт, послуг) при здійсненні контрольованих операцій у випадках, визначених статтею 39 Кодексу (підпункт 140.5.1 пункту 140.5 статті 140 Кодексу);

на суму перевищення договірної (контрактної) вартості (вартості, за якою відповідна операція повинна відображатися при формуванні фінансового результату до оподаткування згідно з правилами бухгалтерського обліку) придбаних товарів (робіт, послуг) над ціною, визначеною за принципом «витягнутої руки», при здійсненні контрольованих операцій у випадках, визначених статтею 39 Кодексу (підпункт 140.5.2 пункту 140.5 статті 140 Кодексу).

Враховуючи викладене, для цілей застосування підпункту 140.5.2 пункту 140.5 статті 140 Кодексу ТОВ необхідно використовувати ціни, визначені у контрольованій операції з урахуванням кредит-ноти.

6. «Ситуація: Підприємство зобов'язане подати податкову декларацію з податку на прибуток підприємств за I півріччя 2026 року разом із фінансовою звітністю, яка є додатком до декларації. При цьому граничний строк подання фінансової звітності до органів державної статистики спливає 30 липня 2026 року, а граничний строк подання декларації з податку на прибуток – 10 серпня 2026 року.

Фінансова звітність подається після 30 липня, але не пізніше 10 серпня 2026 року, у зв'язку з чим у квитанції № 2 міститься повідомлення про її несвоєчасне подання до органів державної статистики.

Питання: Чи вважатиметься фінансова звітність у наведеній ситуації своєчасно поданою як додаток до податкової декларації з податку на прибуток підприємств, якщо вона подана після 30 липня, але не пізніше граничного строку подання декларації з податку на прибуток, незважаючи на наявність у квитанції № 2 повідомлення про її несвоєчасне подання до органів державної статистики?»

Відповідь: Відповідно до абзаців першого – третього пункту 46.2 статті 46 Кодексу платник податку на прибуток (крім платників податку на прибуток, які відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність

в Україні» зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом) подає разом з відповідною податковою декларацією квартальну або річну фінансову звітність у порядку, передбаченому для подання податкової декларації з урахуванням вимог статті 137 Кодексу.

Платники податку на прибуток, які відповідно до Закону № 996 зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом, подають разом з податковою декларацією за відповідний податковий (звітний) період звіт про фінансовий стан (баланс) та звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (звіт про фінансові результати), складені до перевірки фінансової звітності аудитором. Звіт про фінансовий стан (баланс) та звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (звіт про фінансові результати) подаються платниками податку згідно з цим абзацом за формою, визначеною згідно з Законом № 996, у порядку, передбаченому для подання податкової декларації з урахуванням вимог статті 137 Кодексу.

Фінансова звітність або звіт про фінансовий стан (баланс) та звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (звіт про фінансові результати), що подаються відповідно до абзаців першого та другого цього пункту, є додатком до податкової декларації з податку на прибуток підприємств (звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації, розрахунку частини чистого прибутку (доходу), дивідендів на державну частку) та її невід'ємною частиною.

Платники податку на прибуток – виробники сільськогосподарської продукції, які обрали річний податковий (звітний) період відповідно до підпункту 137.4.1 пункту 137.4 статті 137 Кодексу, складають та подають з відповідною податковою декларацією фінансову звітність за перше півріччя минулого звітного року, за минулий звітний рік та за перше півріччя поточного звітного року (абзац сьомий пункту 46.2 статті 46 Кодексу).

Порядок подання фінансової звітності затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 року № 419 (далі – Порядок № 419).

Відповідно до абзацу чотирнадцятого пункту 2 Порядку № 419 платники податку на прибуток у визначених законом випадках подають податковим органам у порядку, передбаченому Кодексом для подання податкової декларації, проміжну (I квартал, перше півріччя, дев'ять місяців) та річну фінансову звітність.

Проміжна (I квартал, перше півріччя, дев'ять місяців) або річна фінансова звітність подається підприємствами податковим органам у строки, передбачені Кодексом (абзац шостий пункту 5 Порядку № 419).

Декларація (Звіт) вважаються прийнятими за умови наявності та достовірності всіх обов'язкових реквізитів (підпункти 49.3, 49.8 статті 49 Кодексу) у разі подання фінансової звітності, яка є додатком до Декларації (звіту), в електронному вигляді до органів ДПС раніше, ніж така Декларація (звіт), оскільки контроль наявності поданих форм фінансової звітності до

Декларації (Звіту) здійснюється серед поданих раніше та зареєстрованих в центральній базі даних діючих форм фінансової звітності за відповідний звітний період (періоди).

При виявленні невірного заповнення позначок щодо подання додатків-форм фінансової звітності за алгоритмом Декларація (Звіт) не приймається і для користувача підсистеми «Обробка ПЗ та платежі» або Електронного кабінету платника, або у квитанції № 2 повідомляється про помилку: «Документ не відповідає всім вимогам електронного документа, оскільки виявлено недостовірність обов'язкового реквізиту інформація про додатки, що додаються до податкової декларації та є її невід'ємною частиною, а саме, не заповнено позначки щодо подання додатків-форм фінансової звітності або не подано відповідних додатків-форм фінансової звітності (перевірено на підставі підпункту 49.3, 49.8 статті 49, пункту 48.3 статті 48 Кодексу).

Отже, квитанція, що надійшла при поданні Декларації (Звіту) раніше ніж була подана фінансова звітність, свідчать про те, що Декларація (Звіт) вважаються не прийнятими, оскільки квитанція № 2 приходить після здійснення автоматичного контролю заповнення відміток щодо подання до Декларації (Звіту) додатків-форм фінансової звітності та наявності поданих до Декларації (Звіту) додатків-форм фінансової звітності відповідно до заповнених відміток в такій звітності, передбаченого алгоритмами заповнення зазначеної звітності, та містить інформацію про остаточне підтвердження прийняття/не прийняття Декларації (Звіту).

7. «Ситуація: ТОВ, яке є квартальним платником податку на прибуток підприємств, вивозить за межі митної території України зразки власної продукції та сувенірну продукцію для використання під час участі у міжнародній виставці.

Питання 1: Який порядок оподаткування податком на додану вартість операції з вивезення за межі митної території України зразків продукції та сувенірної продукції для використання під час міжнародної виставки?

Уточнення: Чи виникає у ТОВ обов'язок щодо нарахування податкових зобов'язань відповідно до пункту 198.5 статті 198 ПКУ?

Питання 2: Чи виникає у ТОВ обов'язок коригувати фінансовий результат до оподаткування на вартість зазначених товарно-матеріальних цінностей та сувенірної продукції відповідно до статті 140 ПКУ?»

Відповідь на питання 1: Відповідно до пункту 185.1 статті 185 Кодексу об'єктом оподаткування ПДВ є операції платників ПДВ з:

постачання товарів/послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, відповідно до статті 186 Кодексу, у тому числі операції з безоплатної передачі;

ввезення товарів на митну територію України;

вивезення товарів за межі митної території України.

З метою оподаткування ПДВ до операцій з ввезення товарів на митну територію України та вивезення товарів за межі митної території України прирівнюється поміщення товарів у будь-який митний режим, визначений Митним кодексом України (далі – МКУ).

При цьому, порядок оподаткування ПДВ при здійсненні платником податку операції з вивезення товарів за межі митної території України (в тому числі вивезення зразків продукції та сувенірної продукції для участі у міжнародній виставці) залежить від митного режиму, в який поміщуються такі товари.

Так, з метою застосування законодавства України з питань митної справи запроваджуються митні режими, що визначені МКУ, зокрема:

експорт (остаточне вивезення) – це митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення (стаття 82 МКУ);

тимчасове вивезення – це митний режим, відповідно до якого українські товари або транспортні засоби комерційного призначення вивозяться за межі митної території України з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реімпорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання (стаття 113 МКУ).

Згідно з підпунктом 195.1.1 пункту 195.1 статті 195 Кодексу за нульовою ставкою оподатковуються операції з вивезення товарів за межі митної території України, зокрема у митному режимі експорту.

Товари вважаються вивезеними за межі митної території України, якщо таке вивезення підтверджене в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, митною декларацією, оформленою відповідно до вимог МКУ.

До операцій із вивезення товарів за межі митної території України в митному режимі тимчасового вивезення застосовується умовне повне звільнення від оподаткування за умови дотримання вимог та обмежень, встановлених главою 19 МКУ (пункт 206.8 статті Кодексу).

При цьому, згідно з підпунктом 196.1.16 пункту 196.1 статті 196 Кодексу не є об'єктом оподаткування ПДВ, зокрема, операції з вивезення за межі митної території України незалежно від обраного митного режиму товарів, митна вартість яких не перевищує еквівалент 150 євро.

Відповідно до пункту 198.5 статті 198 Кодексу платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до пункту 189.1 статті 189 Кодексу, та скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду і зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних в терміни, встановлені Кодексом для такої реєстрації, зведену податкову накладну за товарами/послугами, необоротними активами придбаними/ виготовленими з ПДВ (для товарів/послуг, необоротних активів, придбаних або виготовлених до 1 липня 2015 року, – у разі якщо під час такого придбання або виготовлення суми податку були включені до складу податкового кредиту), у разі якщо такі товари/послуги, необоротні активи призначаються для їх використання або починають використовуватися в неоподатковуваних операціях або в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку (крім випадків, передбачених пунктом 189.9 статті 189 Кодексу).

Отже, норми пункту 198.5 статті 198 Кодексу:

не застосовуються у разі вивезення платником податку товарів за межі митної території України у митному режимі експорту із застосуванням нульової ставки ПДВ;

застосовуються у разі вивезення платником податку товарів із застосуванням режиму звільнення від оподаткування, передбаченого у статті 206 Кодексу, або у разі вивезення товарів, митна вартість яких не перевищує 150 євро.

Відповідь на питання 2: Згідно з положеннями підпункту 141.4.1 пункту 141.4 статті 141 Кодексу доходи, отримані нерезидентом із джерелом їх походження з України, оподатковуються в порядку і за ставками, визначеними пунктом 141.4 статті 141 Кодексу.

Для цілей цього пункту під доходами, отриманими нерезидентом із джерелом їх походження з України, слід розуміти, зокрема, інші доходи від провадження нерезидентом господарської діяльності на території України, крім доходів у вигляді виручки або інших видів компенсації вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, переданих, виконаних, наданих резиденту (постійному представництву іншого нерезидента) від такого нерезидента, у тому числі вартості послуг із міжнародного зв'язку чи міжнародного інформаційного забезпечення (підпункт «к» підпункту 141.4.1 пункту 141.4 статті 141 Кодексу).

Згідно з підпунктом 141.4.2 пункту 141.4 статті 141 Кодексу резидент, у тому числі фізична особа - підприємець, фізична особа, яка провадить незалежну професійну діяльність, або суб'єкт господарювання (юридична особа чи фізична особа підприємець), який обрав спрощену систему оподаткування, або інший нерезидент, який провадить господарську діяльність через постійне представництво на території України, які здійснюють на користь нерезидента або уповноваженої ним особи будь-яку виплату з доходу з джерелом його походження з України, отриманого таким нерезидентом (у тому числі на рахунки нерезидента, що ведуться в національній валюті), утримують податок з таких доходів, зазначених у підпункті 141.4.1 цього пункту, за ставкою в розмірі 15 відсотків (крім доходів, зазначених у підпунктах 141.4.4 - 141.4.5 та 141.4.11 цього пункту) їх суми та за їх рахунок, що сплачується до бюджету під час такої виплати, якщо інше не передбачено положеннями міжнародних договорів України з країнами резиденції осіб, на користь яких здійснюються виплати, що набрали чинності. Вимоги цього абзацу не застосовуються до доходів нерезидентів, що отримуються ними через їх постійні представництва на території України.

Якщо дохід виплачується нерезиденту у будь-якій формі, відмінній від грошової, або якщо податок на доходи нерезидента не було утримано з відповідного доходу під час виплати (у тому числі під час виплат доходів, прирівняних Кодексом до дивідендів), такий податок підлягає нарахуванню та сплаті виходячи з такого розрахунку:

$P_c = C_d * 100 / (100 - C_P) - C_d$, де:

P_c - сума податку до сплати;

C_d - сума виплаченого доходу;

СП - ставка податку, встановлена цим підпунктом.

Отже, у разі якщо юридична особа-резидент здійснює операції з надання зразків власної продукції та сувенірної продукції, які залишаються у організатора міжнародної виставки – нерезидента, то така операція оподатковується, виходячи з розрахунку, наведеному у підпункті 141.4.2 пункту 141.4 статті 141 Кодексу, та сплачується резидентом під час такого надання, якщо інше не передбачено положеннями міжнародного договору з країною резиденції особи, на користь якої здійснюється виплата.

При цьому у разі передачі нерезиденту зразків власної продукції та сувенірної продукції для використання під час участі у міжнародній виставці на поворотній основі (без переходу права власності на такі зразки до нерезидента), вказана операція не є об'єктом оподаткування податком на доходи нерезидента з джерелом їх походження з України.

Крім того, якщо здійснювані операції з нерезидентом не є контрольованими, але організаційно-правова форма такого нерезидента є в переліку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 04 липня 2017 року № 480, або нерезидент зареєстрований у державах (на територіях), включених до переліку держав (територій), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1045, відповідно до підпункту 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Кодексу, то платник податку повинен відкоригувати фінансовий результат до оподаткування відповідно до положень підпункту 140.5.5 1 пункту 140.5 статті 140 Кодексу.

8. «Ситуація: ТОВ-резидент у листопаді 2025 року здійснило авансову оплату нерезиденту за послуги зі зберігання даних на сервері в сумі 50 000 євро.

У грудні 2025 року сторони підписали акт наданих послуг, а розрахунки за договором були завершені. У лютому 2026 року сторони погодили зменшення обсягу наданих послуг до 30 000 євро у зв'язку з тим, що фактичний обсяг послуг був меншим від запланованого. Надмірно сплачені кошти в сумі 20 000 євро були повернуті нерезидентом ТОВ у липні 2026 року.

Питання: Чи виникає у наведеній ситуації порушення граничних строків розрахунків за операцією з імпорту послуг та чи підлягає нарахуванню пеня у розмірі 0,3 % в день відповідно до вимог валютного законодавства?

Уточнення: Якщо так, то з якої суми та з якої дати вона підлягає нарахуванню?»

Відповідь: Закон України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII «Про валюту та валютні операції» (далі – Закон № 2473) визначає правові засади здійснення валютних операцій, валютного регулювання та валютного нагляду, права та обов'язки суб'єктів валютних операцій і уповноважених установ та встановлює відповідальність за порушення ними валютного законодавства.

Слід зазначити, що операції з імпорту послуг підлягають валютному нагляду так само, як і операції з імпорту товарів.

Термін «товар» відповідно до частини другої статті 1 Закону № 2473 вживається у значенні, визначеному в абзаці сорок дев'ятому статті 1 Закону України від 16 квітня 1991 року № 959-XII «Про зовнішньоекономічну

діяльність», а саме: товар – це будь-яка продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, призначені для продажу (оплатної передачі).

Тобто Національний банк України (далі – НБУ), уповноважені банки та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, здійснюють валютний нагляд як за операціями з продукцією і роботами, так і за операціями з експорту та імпорту послуг.

Звертаємо увагу, що у частині першій статті 13 Закону № 2473 НБУ наділений правом не лише встановлювати граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів, а й також визначати винятки та (або) особливості запровадження цього заходу захисту для окремих товарів та (або) галузей економіки за поданням Кабінету Міністрів України.

Крім того, НБУ уповноважено встановлювати мінімальні граничні суми операцій з експорту та імпорту товарів, на які поширюються встановлені відповідно до Закону № 2473 граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів.

У разі встановлення НБУ граничного строку розрахунків за операціями резидентів з імпорту товарів їх поставка має здійснюватися у строки, зазначені в договорах, але не пізніше встановленого НБУ граничного строку розрахунків із дня здійснення авансового платежу (попередньої оплати) (частина третя статті 13 Закону № 2473).

Відлік граничних строків розрахунків за операцією з імпорту товарів розпочинається з дня здійснення резидентом оплати з поточного рахунку в банку коштів на користь нерезидента України.

На сьогодні граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів визначені в пункті 14² постанови Правління НБУ від 24.02.2022 № 18 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» (далі – Постанова № 18) і становлять 180 календарних днів.

Необхідно врахувати, що протягом дії воєнного стану інші нормативно-правові акти НБУ діють у частині, що не суперечить цій постанові (пункт 21 Постанови № 18).

Тобто встановлені НБУ граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів (180 календарних днів) поширюються і на операції резидентів з імпорту послуг від нерезидентів за зовнішньоекономічними договорами (контрактами) про надання послуг.

Порушення резидентами строку розрахунків, встановленого НБУ згідно зі статтею 13 Закону № 2473, тягне за собою нарахування пені за кожний день прострочення в розмірі 0,3 відсотка вартості недопоставленого товару за операціями з імпорту товарів в іноземній валюті, перерахованій у національну валюту за курсом НБУ, встановленим на день виникнення заборгованості. Загальний розмір нарахованої пені не може перевищувати суми вартості недопоставленого товару (частина п'ята статті 13 Закону № 2473).

Податкові органи наділено правом за результатами перевірки стягувати у встановленому в законі порядку з резидентів пеню, передбачену в частині п'ятій

статті 13 Закону № 2473 (частина восьма статті 13 Закону № 2473).

У разі здійснення резидентом попередньої оплати на користь нерезидента за зовнішньоекономічним договором та отримання від нерезидента послуг в повному обсязі сплачених коштів, але після закінчення 180 календарних днів із дня здійснення оплати до резидента застосовується відповідальність, визначена у частині п'ятій статті 13 Закону № 2473.

Враховуючи те, що кошти сплачені у листопаді місяці 2025 року, граничний строк розрахунків закінчується у травні 2026 року, та в межах граничного строку розрахунків сторони підтвердили обсяг отриманих резидентом послуг від нерезидента лише на частину сплачених йому коштів і факт повернення у липні 2026 року надмірно отриманої нерезидентом попередньої оплати, то після закінчення граничного строку розрахунків – 180 календарних днів із дня здійснення оплати, виникає порушення та за період з травня (на 181 календарний день) по липень (день зарахування коштів на рахунок резидента в банку України) 2026 року застосовується відповідальність, визначена у частині п'ятій статті 13 Закону № 2473.

Водночас зазначаємо, що остаточні висновки щодо наявності чи відсутності порушень валютного законодавства за результатами здійснених валютних операцій та суми заборгованості, на яку нараховується пеня, можливо зробити лише під час проведення документальної перевірки та детального вивчення умов, суттєвих обставин здійснення відповідних господарських операцій на підставі всіх первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку, оформленням яких вони супроводжувались.
